

Фијакери „освојили” Пружатовца

Програм од 21. јула до 25. септембра
Културно лето 2026.

Одржана занимљива манифестација
Фијакеријада у Пружатовцу

Акција Агенција за безбедности саобраћаја
**Будите стрпљиви и
возите само одморни!**

Савети пољопривредницима
**Берба јабука и чување
убраних плодова**

Извештај МУП Србије

Вештачка интелигенција у свакодневици
**Како препознати текст
који је написала ВИ?**

Неиспричане младеновачке приче
**ЖЕНА КОЈА ЈЕ СВАКОГ ЈУТРА
РАЗГОВАРАЛА СА СПОМЕНИКОМ**

За љубитеље паса

Када почети са обуком послушности

ОБАВЕШТЕЊЕ

У складу са Одлуком Града Београда о пречишћавању
и дистрибуцији воде члан 42. став 5

**ЗАБРАЊЕНО ЈЕ КОРИСТИТИ ВОДУ
ИЗ ГРАДСКОГ ВОДОВОДА ЗА
ПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ,
ОДНОСНО ЗАЛИВАЊЕ ПОВРЋА,
ВОЋА И ДР.**

Комунална инспекција ГО Младеновац и
Комунална милиција Града Београда
утврђиваће да ли се вода из градског
водовода користи у складу са одредбама
поменуте одлуке, свако понашање у
супротности са тим биће санкционирано.

Културно лето 2026

21. 7. 2026.

Промоција књиге „Свуда у свему“
Мира Томић
Свечана сала „Др Елси Инглис“
у 19.00 часова

21. 7. 2026.

Ликовна колонија,
Башта хотела Селтерс,
20.00 часова

24. 7. 2026.

Предавање „Света гора космајска“
доц. др Јасмина Ћирић,
Музеј у 19.00 часова

25. 7. 2026.

Затварање ликовне колоније -
башта хотела Селтерс

25. 7. 2026.

Дионис фест,
Башта хотела Селтерс, 19.00 часова

26. 7. 2026.

„Играле се делије“
Двориште ОШ „Коста Ђукић“ у Великој Иванчи
17.30 Тракторијада
18.00 Промоција зборника „Амајлија“
18.00 Такмичења у куцању ексера и гурању роло бала
19.00 Надвлачење конопца
20.00 - Културно-уметнички програм
21.30 - Концерт Неле Видаковић и
Дејана Недића Тејовца

1. 8. 2026.

„Дан деспота Стефана“
Манастир Павловац
у 10.00 часова

1. 8. 2026.

Дан деспота Стефана
Порта цркве Св. Илије у Црквинама
у 19.00 часова

2. 8. 2026.

Дан општине Младеновац
18.00 Дечији маскенбал - Плато испред општине
18.00 Сликарска радионица „Младеновац на платну“ -
Градски парк
18.00 - „Face painting & Body art“ за децу
18.30 - Аниматори Плато испред општине
20.00 - Концерт Плато испред општине

13. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ Ковачевац
20.30 Концерт дечјих ансамбала из Србије

14. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
19.30 Отварање Ликовне колоније Б'АРТ-КОД
у ОШ „Живомир Савковић“
20.30 - Отварање фестивала и концерт

15. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
10.00 Дефиле учесника и мини концерт
на градском тргу
20.30 Концерт друго фестивалско вече

16. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
20.30 Концерт треће фестивалско вече

5. 9. 2026.

„Космајски казан“
Двориште компаније „Библи“
у Пружатовцу у 17.30 ч.

12. 9. 2026.

„Прело“
Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу
19.00 Отварање манифестације и концерт
фолклорних ансамбала

13. 9. 2026.

„Прело“
Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу
19.00 Концерт фолклорних ансамбала

14. 9 - 20. 9. 2026.

Дани европске баштине

15. 9. 2026.

Одавање почаст шкотском санитетском особљу
Спомен-чесма „Црквенац“ у 11.00 часова

18. 9. 2026.

Из Младеновца за Србију
Фестивал домаће радиности, природних, културних
и туристичких потенцијала
Градски парк у 10.00 часова

22. 9. 2026.

Промоција књиге „Нестале бајке“
Слађана Андрић
Свечана сала „Др Елси Инглис“
19.00 часова

25. 9. 2026.

Писци деци - поводом дана матерњег језика
Свечана сала „Др Елси Инглис“
19.00 часова

Одржана аџрактивна манифестација

Фијакеријада у Пружатовцу

Четврта Фијакеријада „Коњи под Космајем“ одржана је у Пружатовцу у организацији истоименог удружења, под покровитељством Градске општине Младеновац. Манифестацију је отворила чланица Већа ресорно задужена за пољопривреду, Ана Андонов, која је поздравила присутне учеснике и госте и нагласила да ће општина увек подржавати овакве и сличне догађаје. Честитала је организаторима на одличној организацији, а учесницима пожелела успешно такмичење.

Ова манифестација окупила је учеснике из Младеновца и других градова и општина Србије – Београда, Новог Бечеја, Великог Градишта, Крагујевца, Пожаревца, Сурчина, Свилајнца, Добановаца, Ковина, Долова, Батајнице, Тополе, Лазаревца...

КУД „Шумадија“ из Влашке представља Србију на Светском такмичењу у Инстанбулу

Након успешног међународног фестивала у Влашкој, КУД-у „Шумадија“ на предлог директора Фидафа Србије и Фидаф Европе, Слободана Мирковића, на адресу Влашчана стигао је позив за учешће на једном од три највећа фестивала фолклора на свету, који се одржава у Истанбулу у Турској. (Напомена: ФИДАФ - Светска организација фолклорних фестивала са седиштем у Јужној Кореји. Фидаф фестивали одржавају се широм света, а ансамбли који су чланови Фидаф породице имају могућност да бирају ко жели да им дође у посету и где желе да наступају). Фестивал у Влашкој и КУД „Шумадија“ су ове године и званично примљени у Фидаф организацију и календар Фидаф фестивала. У току седам фестивалских дана, Истанбул ће на свом 27. фестивалу угостити 24 земље из целог света, а боје Србије браниће наши Шумадинци. Фестивал је такмичарског карактера, али је заснован на упознавању, дружењу и посети овог јединственог града који се налази на два континента и мореузом Босфор и Дарданели спаја Црно и Мраморно море. Пре путовања у Истанбул, Влашчани ће бити гости код пријатеља у Мездри (Бугарска) и заједно са Мездром кренути путем Истанбула. По повратку првог ансамбла са турнеје која ће трајати чак 15 дана, дечији ансамбл ће путовати на фестивал у Црну Гору и тако заокружити летњу турнеју која је и више него заслужена.

Виктор Тодоровић

ULUSLARARASI
27. FESTİVAL
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
INTERNATIONAL CULTURE AND ART FESTIVAL
24 TEMMUZ - 1 AGUSTOS / 24th JULY - 1st AUGUST

SEVDİ BİRİBİRİMİZİ,
BARIS BEKLEMEZİ,
LOVE TO EACH OTHER,
PEACE FOR ALL

Uluslararası El Sanatları Sergisi
“Emeğin Aşkı ile Üreten Eller”

International Handicraft Exhibition
“Hands Producing With The Love Of Labor”
24 Temmuz - 01 Ağustos 2026 / 24 July - 01 August 2026

Kültürpark - Kervansaray / Büyükçekmece

Савешни возачима

Будите стрпљиви и возите одморни

Током викенда очекује се појачан саобраћај и веће гужве на граничним прелазима, како на улазу тако и на излазу из земље, због великог броја грађана који путују ка летњим одмаралиштима, али и оних који се враћају са одмора. Због тога Агенција за безбедност саобраћаја упућује апел свим возачима да буду стрпљиви, да на пут крећу одморни и добро припремљени, како би путовање протекло безбедно. Искуство показује да нервоза и умор у гужвама могу довести до грешака, па возачима препоручујемо да, када је могуће, планирају путовање ван периода највећих гужви. Уколико ипак дође до чекања на граничном прелазу, важно је имати довољно воде и лагану храну, редовно проветравати возило како би у њему било свежег ваздуха, а пре свега бити стрпљив и поштовати упутства полиције и граничних служби. Кампања „Вози одморан“, коју спроводи Агенција за безбедност саобраћаја, у сарадњи са МУП-Управом саобраћајне полиције, ЈП Путеви Србије, АМСС, ТОС и компанијом ЕКО Србија, подсећа возаче да умор значајно успорава реакције и отежава процену ситуације на путу. Зато је потребно правити паузу од најмање 15 минута на свака два сата вожње, одморити се пре поласка и избегавати дуге вожње без предаха, нарочито у ноћним сатима. Такође, саветује се да пре пута проверите техничку исправност вози-

ла, испланирате руту, прилагодите брзину условима пута и увек поштујете саобраћајне прописе.

Циљ кампање „Вози одморан“ је да се свако путовање заврши безбедно, а ови једноставни кораци могу направити разлику између безбедног путовања и ризичне ситуације. Безбедност у саобраћају зависи од сваког учесника у саобраћају - зато будите опрезни, стрпљиви и возите одморни.

Младеновачки Глас у сарадњи са Агенцијом за безбедност саобраћаја

Намирнице које подстичу апсорпцију витамина Д

Узимање витамина Д уз одређену храну може помоћи телу да боље апсорбује хранљиве материје. То укључује масну храну попут масне рибе, авокада и маслиновог уља. Витамин Д је неопходан за одржавање јаким костију, доброг расположења и здравог имунитета. Зато би ове намирнице требало да уврстите у свакодневну исхрану. Витамин Д је витамин растворљив у мастима. То значи да се најбоље апсорбује у цревима када се узима уз масну храну.

Масна риба, попут лососа, туне и скуше, садржи масти здраве за срце које могу помоћи апсорпцији витамина Д. Многе од ових врста рибе такође су извор витамина Д. Маслиново уље се обично сматра једном од најздравијих врста уља јер се углавном састоји од мононезасићених масти здравих за срце. Ово уље има бројне предности, укључујући побољшање здравља црева, обезбеђивање антиоксиданаса и смањење ризика од болести срца и крвних судова. Маслиново уље је такође важан део медитеранске исхране, популарног биљног начина исхране здравог за срце.

Конзумирање оброка припремљених на маслиновом уљу док узимате суплемент витамина Д може помоћи телу да правилно апсорбује витамин. Неки суплементи витамина Д у облику меких капсула производе се управо са маслиновим уљем како би се побољшала апсорпција.

Орашаста плодова и семенке још су један извор здравих масти који може помоћи телу да боље апсорбује витамин Д. Богати су хранљивим материјама, витаминима, влакнима, здравим мастима и антиоксидансима. Студије су показале и да могу смањити ризик од срчаних болести, рака и укупне смртности. Примери укључују кикирики, бадеме, индијски орах, семенке сунцокрета и чиа семенке. Намази направљени од ових плодова, попут путера од кикирикија или бадема, такође могу бити здрава масна опција. Количина и врста масти разликују се од врсте до врсте. Орашаста плодова са високим садржајем масти укључују орахе, бадеме и лешнике. Међутим, разликује се и врста масних киселина - засићених и незасићених. Незасићене масти сматрају се здравијим од засићених. Млечни производи са пуним садржајем масти, попут одређених врста крављег млека, сира и јогурта, одличан су избор масне хране која помаже апсорпцији витамина Д. Ови производи садрже све природне масти из млека и често имају више калорија од обраних или производа са смањеним процентом масти, због чега дуже пружају осећај ситости.

Пуномасни млечни производи могу помоћи у очувању здравља срца. Млечни производи се често додатно обогаћују витамином Д како би се спречио његов низак ниво у организму. Не заборавите и сунчање које је благодотворно за људски организам.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Важно упозорење возачима за период врућина

Ове ствари никако немојте остављати у колима током врућина. Период веома топлот и сунчаног времена без падавина наставља се широм земље. Републички хидрометеоролошки завод (РХМЗ) најављује да ће максималне температуре до краја недеље у већини места достићи између 34 и 38 степени, док ће локално бити и до 40 степени. Због високих температура, посебно је важно да возачи обрате пажњу на предмете које држе у својим аутомобилима. АМС Србије издао је упозорење возачима да уклоне најризичнија предмета из возила пре него што температуре достигну и до 33 степена. Ево којих ствари треба да се чувају: **Флаша воде:** Наизглед безбедна, пластична флаша са водом може постати опасна у врућем ауто. На високим температурама хемикалије из пластике могу прећи у воду, смањујући њену безбедност за пиће. Поред тога, у ретким случајевима, флаша може деловати као сочиво и изазвати пожар. **Лекови:** Многи лекови, укључујући парацетамол и дечје сирупе, губе делотворност изнад 25 степени. Остављени у врућем аутомобилу, могу постати потпуно неефикасни. Током летњих таласа препоручује се чување лекова у фрижидеру или хладнијем месту. **Крема за сунчање:** Високе температуре могу изазвати хемијске промене у кремама за сунчање, чиме се смањује њихова заштитна способност. У неким случајевима, притисак у туби или бочици може довести и до експлозије, па такве креме не треба користити. **Батерије и електронски уређаји:** Било да су у питању обичне батерије, пуњачи или батерије за електронске цигарете, врућина може довести до прегревавања, цурења или чак експлозије. Употреба таквих уређаја у прегрејаним условима може изазвати пожар. **Упаљачи:** Осим бриге о предметима у ауто, стручњаци саветују возачима да држе резервоар горива пуним јер то помаже при већој потрошњи горива у топлотним таласима. Такође је важно редовно проверавати ниво моторног уља, расхладне течности и стање клима-уређаја, као и пратити температуру мотора током вожње како би се спречили кварови и непланирани трошкови.

М.Г. у сарадњи са АМС Србије

Пишу сѣручњаци ПССС Младеновац

Берба јабука и чување убраних плодова

Берба јабуке представља завршни поступак у реализацији плодова. Треба их обрати у најповољнијем тренутку, што директно утиче на њен период чувања. Најповољнији датум бербе неке сорте јабуке је средњи датум око кога треба да се обави берба. Овај датум се одређује на основу појаве првих знакова светло-зелене основне боје покожице плода и чврстоће mesa. Плод јабуке током сазревања постаје мекши. По могућству прво треба обрати најкрупније и најбоље обојене плодове, а све остале касније. Сорте јабуке које су намењене за прераду треба брати у пуној зрелости. Берба плодова раних летњих сората јабуке обавља се 6-7 дана пре потпуне зрелости, јесењих сората 7-14 дана пре потпуне зрелости, а зимских сората кад плодови достигну највећу крупноћу, а знатно пре потпуне зрелости. Зимске сорте јабука беру се зависно од сорте, подлоге и временских прилика, од средине септембра до краја октобра. Амбалажу треба размести по јабучњаку пре саме бербе. Стоне сорте јабуке беру се ручно, а оне за прераду могу и механизовано. Берба почиње од најнижих грана у круни и полако напредује ка врху. Сваки плод обрати пажљиво и спустити у амбалажу. Чувати родне и остале гране на стаблу.

Бербу обављати по лепом, сувом времену, по могућству при температури ваздуха од 15-25 °C. Уколико су високе температуре прекинути бербу. Обране плодове је потребно што пре транспортовати из воћњака, односно по плану даље манипулисати са њима. Уколико се берба јабуке обавља за прераду плодове треба што пре употребити. Поред осталог и од транспорта обраних плодова зависи касније чување. Чување плодова јабуке је важно да бисмо током целе године имали свеже плодове. Потребно их је чувати у хладњачи више месеци. Добро осунчани плодови су квалитетнији и дуго се чувају. Ако су плодови оштећени (град, болести, штеточине итд.) теже се чувају. Брзо хлађење плодова јабуке водом побољшава чување у хладњачи. Плодови јабуке чешће се чувају у обичним хладњачама са нормалном атмосфером, а ретко у хладњачама са потпуно контролисаном атмосфером. Јабука се може чувати и у обичним складиштима (под-

руми, трапови, приведени намени магацини и др.). Привремено чување плодова постиже се уз правилну припрему плодова. Плодови морају бити здрави и благовремено убрани. Треба их појединачно умотати у салвете полумасног папира, обичне салвете или танки папир. Затим их сложити у амбалажу (гајбе, корпе, сандуци). По потреби на сандуцима направити рупе за вентилацију. У складишту сталаже за амбалажу треба да буду дрвене. Температура треба да буде око 5°C, релативна влажност ваздуха 70-80%, уз вентилацију. Ако се примети смежуравање плодова под треба квасити водом или држати воду у више блихих посуда. Умотани плодови могу и да се ређају на под у подруму, на слој сламе дебљине 20cm, у виду трапезоидног облика. Материјали који шире стране мирисе не смеју бити присутни у подруму. Плодови јабуке се могу чувати и у полиетиленским врећама. Пакује се до 5kg плодова. Завезане врећице треба избушити на неколико места. Врећице се чувају сложене у сандуке или корпе у подрумима. Ако се врећице слажу у слојевима с песком, па се чувају у воћњаку заштићене земљом или у подруму, могу се сачувати и преко шест месеци.

Овако припремљени плодови се чувају и у траповима. Њих треба правити на оцедном, хигијенски погодном месту, уз обавезно прављење димњака по дужини, који има улогу вентилатора. Веће количине убраних плодова јабуке чувају се у хладњачи, док се мање количине најчешће за личне потребе или плодови намењени за краћи период чувања могу сачувати и на остале споменуте начине.

*Савештогавац воћарства и виноградарства
Љиљана Гвоздић, ПССС Београд*

Извештај МУП Србије

Припадници Министарства унутрашњих послова ухапсили су У. М. (1994) из овог града и М. М. (1994) из Уба, због постојања основа сумње да су у Шапцу извршили кривично дело убиство у покушају над М. О. (1975). Осумњиченима, који се терете и за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја, одређено је задржавање до 48 часова након чега ће, уз кривичну пријаву, бити приведени надлежном тужилаштву.

* * *

Припадници Министарства унутрашњих послова ухапсили су у Београду у једном угоститељском објекту В. В. (1975) држављанина Црне Горе и Србије, за којим је била расписана црвена Интерполова потерница. За В.В. је расписана међународна потерница за кривична дела организовање криминалне групе и неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога, Кривичног закона Црне Горе. Такође, за њим је расписана и по-

терница Вишег суда у Београду због кривичних дела за која га терети црногорско правосудје, стварање криминалне организације и два кривична дела неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога. В.В. је приведен Посебном одељењу за организовани криминал Вишег суда у Београду.

* * *

Припадници Министарства унутрашњих послова ухапсили су Л. К. (2004), Ф. Д. (2005), С. К. (2006) и Л. К. (2003) због постојања сумње да су извршили кривично дело неовлашћена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја. Полиција је прегледом аутомобила у којем су се налазили осумњичени, пронашла пиштољ са припадајућим оквиром и пет метака.

Такође, они су претходно из једне породичне куће у околини Ливна у Босни и Херцеговини, украли новац у износу од 66.245 евра и пушку марке „Бровнинг“ која је, пронађена у једном стану у околини Зворника.

* * *

Припадници Управе саобраћајне полиције до 19. јула ове године спровешће акцију појачане контроле саобраћаја на путевима, усмерену на откривање прекршаја прекорачења брзине кретања возила, управљања возилом под дејством алкохола и психоактивних супстанци, некоришћења сигурносног појаса, непрописног превоза деце, непрописног претицања и других прекршаја којима се угрожава безбедност учесника у саобраћају. Министарство унутрашњих послова ће и у наредном периоду наставити са спровођењем интензивних мера контроле саобраћаја, са циљем очувања безбедности свих учесника и смањења броја саобраћајних незгода.

МУП Србије

Неиспричане младеновачке приче Жена која је сваког јутра разговарала са спомеником

Сваког јутра, без обзира на време, годишње доба или празник, једна старија жена долазила је на мали трг у Младеновцу. Долазила је тачно у осам.

Никад раније. Никад касније.

Прилазила је споменику, застајала испред њега и тихо разговарала. Не дуго. Два-три минута. Понекад пет. После тога би се окренула и отишла. Људи су је виђали годинама. У почетку нико није обраћао пажњу. Онда су почела питања.

– Са ким разговара?

– Шта говори?

– Да ли је сама?

У малом граду радозналост је стара навика. Млади новинар решио је да сазна. Сачекао је да жена оде и пришао споменику. Није затекао ништа необично. Само бронзану фигуру и неколико голубова. Следећег јутра поново је дошао. Овог пута стао је довољно близу да чује речи. Жена је говорила тихо. Као некоме кога добро познаје.

– Данас је леп дан.

– Вртови су процветали.

– Дошла ми је унука.

– Добро је.

Новинар је био збуњен. Није звучало као молитва.

Ни као разговор са спомеником. Више као да некоме подноси извештај. Некоме ко је некада био ту.

После неколико дана скупио је храброст и пришао јој.

– Извините, могу ли нешто да вас питам?

Жена се насмешила.

– Знам шта ћете питати.

– Онда знате и да сам радознао.

– То је добро за новинара – рекла је.

Сели су на оближњу клупу.

– Да ли вам је неко од рођака на том споменику?

Жена је дуго ћутала.

– Није.

– Пријатељ?

– Није.

– Па зашто онда долазите?

Погледала је према бронзаној фигури.

– Зато што ме једини саслуша до краја.

Новинар се насмешио. Мислио је да се шали. Али она није.

– Муж ми је умро пре много година. Деца су отишла својим животима. Унуци су далеко. Пријатељи полако одлазе. Неко мора да чује шта се дешава.

– И мислите да вас он чује?

Жена је слегнула раменима.

– Не знам.

– А ако не чује?

Тада је рекла реченицу коју новинар никада није заборавио. – Није важно да ли чује. Важно је да ја не престанем да говорим.

После тога више је није узнемиравао. Само ју је понекад посматрао из даљине. Године су пролазиле. Онда једног јутра жена није дошла. Ни следећег. Ни после тога. Људи су приметили њено одсуство тек кад је већ било касно. Неколико недеља касније на подножју споменика појавио се мали букет белих рада. Нико није видео ко га је донео. Од тада, сваког пролећа, неко остави исти такав букет. Без имена. Без поруке. Само цвеће. А најстарији у Младеновцу, кад прођу поред споменика, понекад успоре корак. Као да ослушкују. И као да очекују да ће чути тихи женски глас како прича о времену, баштама, унуцима и животу који иде даље.

(АИ и МГ)

У следећем броју: *Човек који је сваког понедељка добијао писмо без поштомарке*

У корак са временом

Шта ВИ може, а шта не може

Како препознати текст који је написала ВИ?

Све је више текстова које не пишу људи сами, већ уз помоћ вештачке интелигенције. Неки су настали тако што је човек задао тему и прихватио готов одговор. Други су само делимично обликовани уз помоћ машине: човек је дао идеју, исправио чињенице, променио стил и додао сопствено искуство. Зато питање више није само да ли је неки текст написала ВИ, већ колико је у њему остало човека.

Људи обично мисле да се текст вештачке интелигенције лако препознаје. Очекују хладан језик, необичне реченице и очигледне грешке. Међутим, савремени системи умеју да пишу течно, јасно и граматички готово беспрекорно. Могу да опонашају новинарски текст, писмо, рекламу, причу, па чак и личну исповест. Зато лепо написан текст више није доказ да га је написао човек — као што ни понека неспретна реченица није сигуран доказ да га је написала машина.

Ипак, постоје знаци који могу да пробуде сумњу. Текстови ВИ често су сувише правилни, уједначени и уредно сложени. Свака мисао има своје место, сваки пасус делује заокружено, а закључак готово увек звучи смирено и помирљиво. У њима понекад има много речи, а мало стварног искуства. Говори се о страху, љубави, губитку, раду или граду, али без оног ситног, непоновљивог детаља који открива да је неко нешто заиста видео, доживео или запамтио.

Најпоузданији знак ипак није стил, већ однос према чињеницама. Вештачка интелигенција може да напише уверљиву реченицу која није тачна. Може да измисли име, датум, извор или догађај, а да све звучи сасвим природно. Зато текст не треба процењивати само по томе како звучи, већ и по томе да ли су подаци проверени, да ли постоји извор и да ли аутор стоји иза написаног.

Постоји и нешто што ниједан програм не може потпуно да сакрије: одсуство личне одговорности. Машина не ризикује свој углед, не стиди се грешке и не сноси последице објављене неистине. Човек који потписује текст мора да уради управо то. Зато није пресудно да ли је ВИ помогла при писању, већ да ли је човек прочитао, разумео, проверио и преузео одговорност за коначну верзију.

У будућности ће бити све теже утврдити ко је написао неку реченицу. Можда то неће бити ни најважније питање. Важније ће бити: да ли је текст истинит, користан, поштен и да ли у њему постоји стварна људска мисао. Вештачка интелигенција може да сложи речи. Али човек и даље мора да им да смисао.

Припремили: Слободан Сјанковић Лицко и ChatGPT-5.5

За љубитеље паса

Обука паса (23)

Како и када је најбоље почети са обуком послушности? Када пас напуни шест-седам месеци, спреман је да научи нешто више. Међутим, ако већ то нисмо урадили, сада је крајње време да купимо огрлицу и поводник, мада је већ штене од три-четири месеца довољно одрасло да би почело да се призива на њих. На самом почетку обуке користите „давилицу“ (наравно, за средње велике и велике расе паса) и поводник јер ће вам они омогућити да имате потпуну контролу над поступцима и кретањем пса. Какве знаке треба да користимо у обуци? Визуелни и звучни знаци које упућујемо псу, кад му наређујемо шта треба да уради, имају велику важност у обуци. Визуелни знаци су они које шаљемо псу путем положаја нашег тела, руке или шаке. Њима, у ствари, додатно објашњавамо псу шта треба да уради. Једини проблем са визуелним знацима је тај што пас мора да их види јер уколико се превише удаљимо од њега или сакријемо они немају никаквог смисла. Зато се у обуци паса, више него први, користе звучни, односно вербални знаци. Као што је познато, звук се распростире свуда и пас га региструје и кад нас не види.

Због свог широког фреквентног распона звучна наредба је врло погодна у обуци. Уосталом, чуло слуха пса веома је развијено тако да он чује и оне звуке које наше људско ухо не може. Управо зато, од интонације нашег гласа, при издавању одређене наредбе, зависиће и псећа реакција. Наш повишени и оштрији глас, уз одређену наредбу, биће за њега опомена да нешто није урадио како треба, а тих, благ и пријатељски глас, похвала и охрабрење да је задатак добро извршио. Чак и наше миловање пса по глави или пријатељско тапшање по плећи представља јасан знак и поруку псу да је добро поступио. Зато и ту врсту комуникације треба обавезно примењивати у обуци „питомца“. Дакле, комбинацијом визуелних, говорних и тактилних (путем додира) знакова кренемо у обуку и видећемо брзо да смо на добром путу. Како делују наредбе на пса? Вербалне, визуелне и тактилне наредбе делују на штене и пса по принципу „врху - хладно“. Шта то значи? На пример, нашу вербалну наредбу да штене дође до нас (команда ДОЂИ) можемо појачати понављањем те речи али и истовременим одговарајућим покретом руке или тела. У овом случају је добро, уколико се штене не одазове одмах на вербалну команду, да се окренемо леђима у односу на место где је оно.

Како ће штене реаговати? Наше окретање на другу страну ће на штене деловати тако да ће оно помислити да идемо од њега. Заправо, код њега ће прорадити инстинкт припадности чопору, односно оно ће инстинктивно „схватити“ да ми, као „вођа чопора“ напуштамо то место. Како је животно заинтересовано да остане у чопору, већ следећег тренутка (или можда који минут касније), штене ће кренути према вама. Тада се окрените и када дође до вас похвалите га нежним гласом и командом БРАВО.

Уколико штене, међутим, уопште не одреагује на нашу звучну и визуелну команду, то значи да смо, можда, пожурили са обуком или да треба нешто касније да поновимо вежбу. Јер, понекад је штене превише заокупљено својом игром или је уморно па имајмо и то на уму. Када се не одазове нашем позиву, мало га игноришимо и будимо „хладни“ према њему.

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

На данашњи дан, 17. јул:

1762 - Убијен је руски цар Петар III три дана након што је оборен са власти и затворен. Престо је преузела његова супруга Катарина II (Велика), која је касније постала један од најчувенијих руских владара.
1928 - Умро је српски геолог и палеонтолог Светолик Радовановић, члан Српске краљевске академије, први министар привреде у Србији (1904-05).

1945 - У Потсдаму је почела конференција о послератној будућности Европе. Скуп су присуствовали представници земаља победница у Другом светском рату - СССР-а, САД и Велике Британије, Стаљин, Труман и Черчил.

1946 - У Београду је погубљен Драгољуб Дража Михаиловић, генерал краљевске југословенске војске и вођа четничког покрета.

1975 - Амерички и совјетски васионски бродови Сојуз 19 и Аполо 18 спојили су се у Земљиној орбити. Команданти летилица, Алексеј Леонин и Том Стафорд, разменили су честитке.

1981 - Више од 100 људи је погинуло, а 550 рањено када су израелски авиони бомбардовали палестинска подручја Бејрута.

1984 - Лансиран је совјетски свемирски брод Сојуз Т12, а Светлана Савицкаја постала је прва жена која је „прошетала“ свемирским простором.

1994 - Бразил је на светском фудбалском првенству у САД освојио четврту шампионску титулу.

1995 - Умро је аргентински аутомобилски ас Хуан Мануел Фанђо, петоструки светски шампион у Формули-1.

1998 - Посмртни остаци руског цара Николаја II Романова и чланова његове породице, пренети су 80 година након убиства и сахрањени су у Санкт Петербургу.

1998 - На конференцији УН у Риму, представници 120 земаља усвојили су статут којим је успостављан први стални Међународни кривични суд за ратне злочине. САД су одбиле да се прикључе том суду.
2001 - На основу одлуке владе СРЈ, принц Александар Карађорђевић и чланови његове породице уселили су се у краљевску резиденцију у Београду која је им је одузета после Другог светског рата.

2001 - Након завршетка сукоба на Косову и престанка ваздушних напада НАТО-а на СРЈ, истражитељи Међународног суда за ратне злочине из Хага пронашли су, према изјави портпарола тужилаштва суда Флоренс Артман, 876 гробница на Косову.

2004 - Грчке власти ухапсиле су у Солуну Дејана Миленковића Багзија, осумњиченог за саучесништво у убиству премијера Србије Зорана Ђинђића.

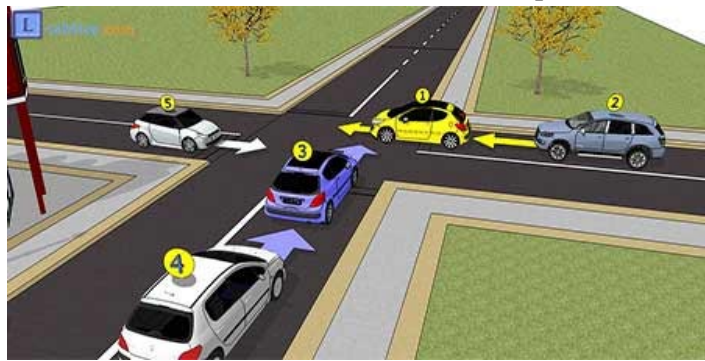
2005 - Специјални трибунал у Ираку подигао је прву оптужницу против бившег председника те земље Садама Хусеина за злочине почињене током његове 35-годишње владавине.

2008 - Хашки трибунал правоснажно је осудио пензионисаног генерала ЈНА Павла Стругара на седам и по година затвора због гранатирања Старог града у Дубровнику у децембру 1991. године.

2014 - Малезијски путнички авион са 298 путника и чланова посаде који је летео из Амстердама за Куала Лумпур.

М. Г.

Мозгалица за возаче - Ко има предност?

У ситуацији приказаној на слици ипак није јасно ко има предност, јер нема саобраћајна, семафоризована, нема трамваја и не возила са правом првенства пролаза. Из тог разлога, прво кроз раскрсницу пролазе возила обележена бројевима 1 и 2 јер немају никаквог са своје десне стране, затим возила са бројем 3 и 4 и на крају возило са бројем 5.

БРЗИНА НИЈЕ ХРАБРОСТ

ВОЗИ ОДГОВОРНО.

ПРИЛАГОДИ БРЗИНУ.
ПУТ НИЈЕ ТРКА.

ЗАШТИТИ СЕ.
КАЦИГА СПАШАВА ЖИВОТ.

ТВОЈЕ ОДЛУКЕ
УТИЧУ НА ДРУГЕ.

**ЖИВОТ НЕМА
РЕЗЕРВНИ ДЕО**

